

[Justitsministeren.]

„Derimod kan bestyrelsen ikke på menighedsrådenes vegne tage stilling til det foreliggende lovforslag, eftersom landsforeningens status som fri sammenslutning af danske menighedsråd og menighedsrådsmedlemmer af indbyrdes afvigende politisk anskuelse må forbyde landsforeningen at gøre sig gældende på det politiske plan.“

Dette standpunkt har bestyrelsen for Fyns Stifts Menighedsrådsforening altså ikke taget, idet man gør opmærksom på, at man omfatter alle politiske ansuelse, men trods dette giver udtryk for en kritik af lovforslaget.

Må jeg endelig sige til det ærede medlem, at det er ikke og kan ikke være et argument, at så og så stor en procentdel af befolkningen står i folkekirken. Det, det drejer sig om her, er at beskytte folkekirkens gudstjeneste og folkekirkens helligdage. Derved beskytter vi de medlemmer af folkekirken, som, om jeg må bruge det udtryk, gør brug af folkekirken ved at deltage i dens gudstjenester. Naturligvis er jeg ganske enig med det ærede medlem i, at enten jeg har denne lov eller ej, må vi af hensyn til straffelovens § 137 hindre enhver i at kaste snebolde i kirken, navnlig om vinteren.

(Kort bemærkning).

Vagn Bro: Det var en ganske overordentlig for mig tiltalende tale, den højtærede justitsminister holdt, for den viste udtrykkeligt, klart og tydeligt, hvilken verden han lever i. Det er en verden, om jeg så må sige, med politiets optræden, og det andet er nu ligegodt en anden verden.

Hvad det rent saglige angår siger den højtærede justitsminister, at et stifts forening har brudt landsforeningens udtalelse. Nej, det har den ikke. Den højtærede minister hørte ikke efter de sidste linjer i protesten fra 1.800 menighedsrådsmedlemmer. Disse linjer tillader jeg mig til slut at gentage; de lyder således:

„Bestyrelsen for Fyns Stifts Menighedsrådsforening består af repræsentanter fra følgende fraktioner af menighedsrådsmedlemmer: de grundtvigske, Indre Mission, Kirkeligt Centrum, socialdemokrati-

ske menighedsrådsmedlemmer og en gruppe uden for partierne.“

Det er ikke en bestyrelse af særlige, der har udtalt sig for alle, det er en bestyrelse for alle disse grupper, også den socialdemokratiske, der har udtalt sig, og den har aldeles ikke brudt linjen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-5 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

(Lovforslaget (nr. 94) findes i tillæg A. sp. 765, fremsættelsen i tidenden sp. 2678).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Aage Knudsen: Det foreliggende lovforslag, der bemyndiger ministeren for offentlige arbejder til at erhverve, eventuelt ekspropriere, de arealer, der vil være nødvendige for at gennemføre de arbejder, hvortil der gives bevilling på finanslov eller tillægsbevillingslov for det kommende finansår til statsbanerne og postvæsenet, er jo en gammel kending, en årlig tilbagevendende begivenhed, idet et sådant lovforslag er gennemført hvert år og i år kan holde et lille jubilæum, da det første lovforslag af denne art blev vedtaget her i tinget i marts måned 1923.

Fire paragraffer i det foreliggende lovforslag er enslydende med de paragraffer, der har været i de tidligere ekspropriationslove. § 2 er ny. Det fremgår af denne paragraf, at statsbanerne påtænker at indføre tog med en højere kørehastighed, end der hidtil har været anvendt. Denne forhøjelse af kørehastigheden på statsbanernes hovedbaner vil bevirke, at det vil være nødvendigt at foretage visse ændringer af disse hovedbaners linjeføring. Det må vel i særlig grad dreje sig om visse kurver på hovedbanerne,

[Aage Knudsen.]

som er for små til at tage den øgede hastighed, hvorfor det vil være nødvendigt at foretage en udglatning af disse kurver, og hertil er det så nødvendigt at ministeren får en ekspropriationsbemyndigelse.

De regler, hvorefter ekspropriation skal foretages, er dem, der er fastsat i Anders Sandøe Ørstedes gamle forordning af 5. marts 1845. Allerede i 1923 blev der under første behandling af lovforslaget af denne art fremsat tvivl om, hvorvidt retningslinjerne i denne forordning stadig væk kunne være tilfredsstillende. For 8 år siden nedsatte ministeren for offentlige arbejder en kommission til at overveje og undersøge betimeligheden af en ændring af disse gamle regler fra 1845. I de sidste årenger har man hver gang ved de tilsvarende lovforslags behandling spurgt ministeren, om han kunne give nogen oplysning om, hvor langt denne kommission var kommet i sit arbejde. I sin fremsættelsestale vedrørende det foreliggende lovforslag oplyste ministeren, at den nu er så vidt fremme, at man forventer, at den i meget nær fremtid kan afgive en første betænkning, hvorefter der vil blive fremsat forslag om ændrede regler for fremgangsmåden ved fremtidige ekspropriationer, ligesom kommissionen i betænkningen vil fremsætte forslag om en permanent lov om statens ekspropriationer.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Conrad Kofoed: Som nævnt er det i lighed med tidligere år, at vi får et lovforslag fremsat om ekspropriation for at sikre arealer til arbejder for statsbanerne. Som noget nyt indeholder § 2 forslag om, at ministeren for offentlige arbejder får bemyndigelse til at erhverve sådanne arealer, der kræves for at kunne gennemføre øget kørehastighed på banerne. Derimod er der ikke noget nyt i oplysningen om, at den nedsatte kommission om kort tid vil afgive betænkning, og i forventning derom kan mit parti anbefale lovforslaget.

Axel Sørensen: Det er allerede nævnt af ærede ordførere, at det foreliggende lovforslag er en genganger, og derfor vil det radikale venstre som tidligere stemme for det.

Vi er opmærksom på den nye paragraf, der muliggør erhvervelse af arealer, der skal anvendes ved visse forlægninger af hovedbanerne som følge af en gennemførelse af højere kørehastighed, bl. a. når vi får fornyet vort lyntogsmateriel.

Den højtærede minister for offentlige arbejder har i sin fremsættelsestale bebudet, at en nedsat kommission, der beskæftiger sig bl. a. med fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom, snart vil afgive betænkning, og at der herunder vil fremkomme forslag til en permanent lov til erstatning af de årlige ekspropriationslove. Jeg vil gerne takke den højtærede minister for tilsagnet og bemærke, at det tilsagn fik vi jo også i fjor. Vi må håbe, at vi nu er nærmere tilsagnet opfyldelse, og jeg skal med disse få bemærkninger på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Arne Larsen: De fremsatte forslag til lov om visse ekspropriationer plejer jo ikke at give anledning til større debat, idet vi alle er enige om, at ministeren bør og skal have en sådan bemyndigelse.

I år er lovforslaget dog udvidet med en ny paragraf, der tager sigte på arealerhvervelser, som måtte kræves til gennemførelse af højere kørehastigheder og i denne forbindelse fornødne tracéændringer på statsbanernes hovedlinjer, og jeg kan på mit partis vegne fuldt tilslutte mig dette. Vi har intet at indvende, men kan kun give tilslutning til, at man foretager en hensigtsmæssig udbygning af statsbanernes hovedlinjer.

I sine bemærkninger til lovforslaget kommer ministeren også ind på problemet om den af ministeren nedsatte kommission, som skulle tage hele spørgsmålet om ekspropriationer op til gennemgang. Ministeren kan også i år meddele, at det sikkert ikke vil vare længe, før kommissionen vil fremsende en betænkning indeholdende et forslag til lov, der skulle afløse de årlige ekspropriationslove. Vi håber endnu en gang på, at ministerens forudsigelse vil gå i opfyldelse, inden vi næste år igen skal behandle ekspropriationsloven, således at forordningen af 5. marts 1845 kan blive afløst af en tidsvarende lov.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget.

Grøndahl: De uafhængige har ingen indvending imod dette lovforslag.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg har som sædvanlig ved dette lovforslags behandling den glæde at kunne takke samtlige ærede ordførere for den tilslutning, der er givet til lovforslaget.

Jeg vil gerne i anledning af de bemærkninger, som bl. a. det ærede medlem hr. Aage Knudsen er fremkommet med vedrørende den nedsatte kommission, af hensyn til historien sige, at det ikke er 8 år siden, da jeg ikke har været minister for offentlige arbejder i mere end 7½ år, og da det er mig, der har nedsat den omtalte kommission, kan det altså ikke være 8 år siden, men man kan selvfølgelig mene, at 7 år også er tilstrækkeligt.

Nu vil jeg gerne sige, at når en lovgivning på dette område har kunnet lade sig praktisere siden 1923 og altså har 40 års jubilæum i år, kan den ikke være helt umulig. Jeg har ved de kritiske bemærkninger, der er fremsat om, hvor langsomt det går med kommissionens arbejde, gennem årene en gang imellem spekuleret på, at det var egentlig mærkeligt, at der ikke kom anerkendende ord om, at jeg kunne finde på at nedsætte en kommission; for der skulle jo gå en hel del år, før nogen minister fandt på det. Men det er jo ikke anerkendelse, man i almindelighed høster, og der er vel ikke noget at sige til, at jeg heller ikke har fået det for dette.

Med hensyn til kommissionens arbejde ligger det sådan, at det er et meget vanskeligt område. Der er forskellige juridiske opfattelser af, hvordan man skal formulere en sådan lovgivning, og det er baggrunden for, at det har taget så lang tid. Jeg håber imidlertid på, at lovforslaget kan være en kendsgerning senest til efteråret 1963.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til finansministeren af Havnstrup Clemmensen, Viggo Hauch, Henry

Christensen, Erik Eriksen, P. E. Eriksen, Asger Jensen, Axel Kristensen, Poul Møller, Nann-Hansen og Poul Sørensen:

„Vil finansministeren foranledige, at der fastlægges ensartede retningslinjer for statens afslutning af overenskomster med faglige organisationer, samt sikre, at sådanne overenskomster ikke indeholder bestemmelser om de af offentlige myndigheder ansattes forpligtelser til at være medlem af bestemte faglige organisationer eller arbejdsløhedskasser?“

Ordføreren for forespørgerne (Havnstrup Clemmensen): Staten beskæftiger nu over 60.000 ikke-tjenestemænd, og både i absolute tal og i forhold til de ca. 70.000 stats-tjenestemænd er der altså tale om en meget stor gruppe af statens medarbejdere. På denne baggrund går jeg ud fra at den højtærede finansminister er enig i, at det er et vigtigt spørgsmål, hvordan disse mange tusinders arbejdsvilkår forhandles og fastlægges. Det er derfor også umiddelbart forståeligt, at finansudvalget for få uger siden har anmodet ministeren om fremtidig at blive orienteret om samtlige de overenskomster, den højtærede minister afslutter med disse store grupper.

Jeg vil gerne have lov at understrege, at det fra alle sider anerkendes, at organisationerne har en stor og betydningsfuld rolle at spille, hvor de enkelte gruppers arbejds- og lønvilkår skal udformes, men netop derfor er det også så væsentligt for den enkelte, hvordan hans eller hendes interesser rent organisationsmæssigt bliver varetaget. Jeg tror derfor, at det i et demokratisk samfund bør være en selvfølge, at der hersker organisationsfrihed; det må i virkeligheden være en af demokratiets frihedsrettigheder, og det er lige så væsentligt, at den enkelte også værnes imod organisationstvang. Jeg går ud fra, at der fra alle sider i det høje ting er enighed om, at staten også som arbejdsgiver på disse områder må gå i spidsen.

Ud fra denne grundindstilling beder vi fra venstres og fra det konservative folkepartis side den højtærede finansminister klart oplyse tinget om, hvilke retningslinjer den høje regering egentlig følger over for sine store ikke-tjenestemandsansatte medarbejdergrupper, hvad angår forhandling og overenskomstaflutning. Jeg må gå ud